

Motion till riksdagen 2024/25:2479

av **Sanna Backeskog m.fl. (S)**

Handling mot ofrivillig deltid

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om efterlevnaden av heltid som norm och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Att ett nytt huvudavtal har trätt i kraft på svensk arbetsmarknad är historiskt och bra. I avtalet finns många fördelar, att heltid ska vara norm vid tillsvidareanställning är en. Problemet är att arbetsgivare inom bland annat Handels avtalsområde inte följer avtalet.

Idag är heltidstjänster mycket ovanligt i handeln. Det finns till och med aktörer som på eget bevåg sänker heltidsmättet till 30 timmar och argumenterar för att dom därmed uppfyller frågan om heltid som norm. Ofrivilligt deltidarbete är ett utbrett problem: två tredjedelar arbetar deltid, och sex av tio deltidsanställda vill ha heltid eller få fler timmar på sitt kontrakt. Den främsta orsaken till ofrivillig deltid är att arbetsgivarna inte erbjuder heltid eller fler timmar på kontraktet. Det har lett till att många har svårt att leva på sin lön.

Sex av tio deltidsarbetande i detaljhandeln känner dessutom oro över att de har för få timmar. Förutom rädsla över att inte kunna försörja sig har osäkerheten i anställning och löner medfört flera negativa konsekvenser. Fyra av tio har haft svårt att skaffa permanent boende. Nästan hälften har avstått från tandläkarbesök, och fyra av tio har tvekat om att skaffa barn. Det visar en medlemsundersökning utförd av Novus Opinion.

Konsekvenserna för ofrivilligt deltidsanställda är förödande där allt från hushållsekonomin till vardagslivet och möjligheterna att kvalificera sig till a-kassan eller få en bra SGI förstörs. Att inte ha en heltidsanställning innebär ofta att du uteslås från bostadsmarknaden när hyresvärden kräver heltidsanställning och banken inte beviljar lån.

Arbetsgivare borde vara skyldiga att organisera sin verksamhet med heltidstjänster, som man gör i de flesta mansdominerade yrken. Heltid skulle bli norm på arbetsmarknaden, även i verkligheten, om det krävdes objektiva skäl för att anställa på deltid.

Att en sådan reglering förs in i kollektivavtal är i vanlig ordning att föredra. Risken är dock att de förbund som är i störst behov av den skulle behöva betala alltför dyrt för en sådan förhandlingslösning.

Med anledning av ovanstående bör riksdagen tillkännage för regeringen att följa upp efterlevnaden av LAS där det framgår att heltid ska vara huvudregel, och om nödvändigt föreslå åtgärder för att så ska ske.

Sanna Backeskog (S)

Ola Möller (S)

Gunilla Carlsson (S)

Niklas Karlsson (S)

Kristoffer Lindberg (S)

Anders Ygeman (S)

Denis Begic (S)

Per-Arne Håkansson (S)

Mattias Vepsä (S)

Björn Wiechel (S)